

Tilt

ONDERNEMINGSPLAN

2017 - 2020

TILT EN TILT FESTIVAL

INHOUD

INLEIDING

3

1 Visie en Missie

4

1.1 Alles begint met woorden

4

1.2 Missie

4

1.3 Doelstellingen

4

2 Activiteiten

5

2.1 Tilt festival

5

2.2 Literair non-fictiefestival

5

2.3 Verse Taal

6

2.4 Activiteiten voor een cultureel diverse doelgroep

6

3 Samenwerking en coproductie

7

4 Talentontwikkeling

11

4.1 Talent op Tilt

11

4.2 Internationale talentontwikkeling: CELA (Connecting Emerging Literary Artists)

12

4.3 Educatief programma

13

5 Publiek

14

6 Marketingmix en mediagebruik

16

7 Positie van Tilt in het literaire landschap in Nederland

18

8 Personeelsbeleid en Ondernemerschap

20

INLEIDING

Tilt is één van de leukste festivals waar ik ooit voor ben uitgenodigd. Vaak vinden literaire evenementen in de Randstad plaats, waar zoveel aanbod is, dat je steeds dezelfde avonden ziet terugkeren, dezelfde namen. In Brabant zijn er amper literaire activiteiten en literatuur moet wijd verspreid worden, natuurlijk. Het publiek is zeer aandachtig, er worden nieuwe onverwachte dingen geprobeerd en gecombineerd, er is ontzettend veel energie. Als writer in residence kreeg ik de kans en tijd en ruimte een nieuwe stad en nieuwe mensen te leren kennen. Zoveel prikkels, zoveel impuls, zoveel durf; precies waar literatuur voor staat.

Maartje Wortel (writer in residence 2016)

Tilt begon in 2010 met met een groep mensen die anderen wilden enthousiasmeren voor literatuur. Literatuur doet je op een nieuwe manier de werkelijkheid beleven, taal kan prachtig en troostend zijn. Die mensen wilden dat niet doen op de geijkte manier: met een auteurslezing en een vragenronde achteraf. Wel met een levend festival boordevol optredens van schrijvers, dansers, muzikanten, toneelspelers. Met enthousiasme en wilskracht werd het eerste Tilt festival een groot succes. En het festival daarna ook, en daarna weer. Andere festivals en culturele organisaties vroegen of we bij hen ook 'iets' konden doen met literatuur. Schrijvers vroegen ondersteuning bij het maken van een productie. En lezers riepen om nieuwe literaire activiteiten. Tilt begon te dromen over een groeiend festival, over het ondersteunen van schrijvers bij de opbouw van hun carrière. En over het koppelen van schrijvers aan mensen die schrijvers nodig hebben.

In de tweede helft van 2015 kreeg Tilt een eenmalige bijdrage uit het impuls gelden programma van bkcc. Ook vanuit de gemeente Tilburg kwam financiële ondersteuning. Met deze gelden wilde Tilt een duurzame organisatie opbouwen, richting de kunstenplanperiode. In 2017-2020 wil Tilt deel uitmaken van de Brabantse culturele infrastructuur.

Vijf jaar na het eerste festival heeft Tilt een professionele organisatie met een netwerkfunctie, die schrijvers, lezers en publiek met elkaar verbindt. We organiseren activiteiten in Noord-Brabant en helpen mee een klimaat te scheppen waarin schrijvers zich optimaal ontwikkelen. Wil Noord-Brabant een provincie voor schrijvers en literatuur zijn, dan kan, wil en moet Tilt deze rol de komende jaren vervullen.

1 Visie en Missie

1.1 Alles begint met woorden

Literatuur: wat is dat eigenlijk? Boeken. Schrijvers. Literatuur kan ons helpen met elkaar te leven, om de wereld beter te begrijpen. Of moeten we zeggen: literatuur opent alles. Als je leest, kun je meer zijn dan je ooit had gedacht. Je vormt je gedachten, een mening als je leest. Fictie opent nieuwe deuren in de werkelijkheid. Literatuur biedt troost en hoop, maar kan je ook in verwarring brengen.

Tilt zorgt ervoor dat literatuur in de provincie Noord-Brabant vanzelfsprekend en onmisbaar is. Al is het woord in vergelijking met andere kunstuitingen soms onbeholpen: literatuur ligt aan de basis van ons denken, ons beleven, onze manier van de wereld beschouwen. Zonder schrijvers geen volwaardige samenleving. Zonder boeken geen maatschappelijk debat.

Literatuur vormt een onmisbaar onderdeel van het culturele landschap en de maatschappij. Tilt spant zich als de grootste literaire organisatie van de provincie in om iedereen kennis te laten nemen van de rijkdom van onze literatuur. Bijna iedereen heeft het instrument van de literatuur tot zijn beschikking: taal.

1.2 Missie

Tilt laat de letteren leven, voor publiek en schrijvers. Literatuur kun je op verschillende manieren beleven: als boek, digitaal, in een performance, dialoog of debat. Tilt moedigt schrijvers aan zichzelf te ontwikkelen en te presenteren aan het publiek. Schrijvers tonen een nieuw perspectief op de wereld om ons heen. Door middel van fictie zien we de werkelijkheid. Kernwaarden zijn verbinden, ontdekken en ontwikkelen.

Tilt houdt van literatuur. Het literaire veld in Brabant en daarbuiten houdt van Tilt. En we hebben de ambitie om die liefde met veel mensen te delen, op alle mogelijke manieren.

1.3 Doelstellingen

- Talentontwikkeling in Noord-Brabant en Vlaanderen
- Ander, nieuw publiek bereiken voor literatuur
- Literatuur samenbrengen met andere kunst disciplines

2 Activiteiten

Tilt snapt dat literatuur zich niet alleen binnen de kaften van een boek moet afspelen, en dat in een tijd die gekenmerkt wordt door het cultiveren van conventies.

A.H.J. Dautzenberg (auteur, Tilburg)

2.1 Tilt festival

Tilt organiseert elk jaar een meerdaags festival in Tilburg, met uiteenlopende activiteiten en een grote festivalavond. Literatuur staat centraal, nieuwe verbindingen worden gezocht met bestaande en nieuwe partners. Tilt bouwt aan een vast publiek en zoekt naar nieuw publiek. Dat doen we door de programmering op bepaalde doelgroepen af te stemmen. Zo nodigen we voor het festival 2017 jonge rappers uit die een spoken word optreden verzorgen in het thema van de Boekenweek. We betrekken studenten van de UvT bij de programmering, evenals mensen met een andere culturele achtergrond en coördinatoren van wijkcentra. Op die manier leggen we contact met doelgroepen die we zelf nog niet goed kennen.

De programmering van Tilt festival is multidisciplinair. We koppelen literatuur aan andere kunstvormen, waardoor ook mensen die niet per se van lezen houden, via een ander genre kennis maken met literatuur. Bijzonder is ook dat er gewerkt wordt met partners in en buiten de regio, dat er lokaal en nationaal talent staat en dat er een duidelijke link met Vlaanderen is. Elk jaar nodigt Tilt een writer in residence uit, die een week in Tilburg verblijft en een publicatie uitbrengt over zijn verblijf.

In 2020 is Tilt festival een vaste waarde in het culturele landschap van Nederland en Vlaanderen. Het publiek bestaat uit jonge en oudere mensen met verschillende culturele achtergronden. Het festival biedt een podiumplek aan talenten en brengt het talent in contact met hun publiek.

2.2 Literair non-fictiefestival

In Nederland en Vlaanderen bestaan geen literaire non-fictie festivals: een lacune want er is een groot publiek voor non-fictie boeken, dat ook breder is dan het publiek voor fictie (meer mannen en jongeren). Toch blijft non-fictie een stiefkind

in de literaire programmering. Nederland en Vlaanderen zijn bijzonder bedreven in biografieën en monografieën die de realiteit op literaire wijze weergeven. Dat wil Tilt vieren met een literair non-fictie festival, dat we organiseren samen met uitgeverijen en landelijke partners.

In 2020 hebben we naast Tilt Festival een tweede festival met een landelijk bereik dat een deels overlappende, maar ook aanvullende doelgroep bedient.

2.3 Verse Taal

Tilt organiseert als onderdeel van het talentontwikkeltraject de publieksavond Verse Taal, waarop onze Vlaamse en Nederlandse talenten het podium delen. Het concept van Verse Taal is gestoeld op co-creatie met het publiek. Literair tijdschrift De Titaan zal de verhalen publiceren. De Buren uit Brussel zijn vaste partner in de organisatie. Verse Taal vindt plaats in Tilburg en in Brussel. Verse Taal biedt talenten een podium, vaak voor de eerste keer en biedt publiek een andere literaire beleving.

In 2020 organiseert Tilt twee keer per jaar Verse Taal, in samenwerking met deBuren in Brussel. Verse Taal geeft de talenten in het talentontwikkeltraject een podium en stelt hen voor aan het publiek. Vlaams-Nederlandse uitwisseling staat centraal.

2.4 Activiteiten voor een cultureel diverse doelgroep

Antilianen, Marokkanen, Surinamers en Turken zijn de grootste allochtone groepen inwoners van Tilburg. Tilt heeft de wens een divers publiek op te bouwen. Met verschillende verenigingen onderzoeken we of we specifiek voor hun achterban een literaire activiteit kunnen ontwikkelen. Wij hebben inmiddels een werkgroep lid uit de Surinaamse gemeenschap voor het programma van Tilt festival 2017. Ook werken we samen met wijkorganisaties, om een programma in de wijken samen te stellen, waarbij we ons in het bijzonder richten op mensen met een andere culturele achtergrond.

In 2020 organiseert Tilt een aantal activiteiten voor mensen in Tilburgse wijken. Ook is het festival diverser, zodat de mensen met wie we in de wijken contact leggen, zich welkom voelen.

3 Samenwerking en coproductie

Dik een half jaar geleden startte ik in Tilburg. Een van de eerste contacten had ik met Tilt. Wat me opviel is het grote belang voor deze regio dat er festivals als Tilt en Incubate zijn. Tilt bood ons de afgelopen jaren de mogelijkheid om een prominente rol te spelen en op die manier de toneelschrijver binnen de literatuur ook een plek te geven. Het helpt een gezelschap als het Zuidelijk Toneel om het lokale aan het landelijke en zelfs internationale te verbinden. Deze regio heeft nood aan dergelijke festivals die zuurstof en vergezichten kunnen brengen. De afgelopen jaren heeft Tilt bewezen dat zowel de publieke belangstelling als de weerklank in het Vlaams-Nederlandse veld groeiende is. Wij hopen dan ook van harte dat Tilt de kans krijgt verder te ontwikkelen om met en naast het festival hun verworven rol te kunnen uitdiepen en verbreden.

Piet Menu (Artistiek directeur Het Zuidelijk Toneel)

Tilt is in twee jaar tijd doorontwikkeld tot een professionele organisatie met primair een netwerkfunctie, waarbij schrijvers, lezers en publiek met elkaar in verbinding komen, en met als kernactiviteit het festival en daarnaast diverse activiteiten. Tilt is gevestigd in Theater de NWE Vorst in Tilburg, waar het festival plaatsvindt en waar ook andere kunst- en cultuurinitiatieven en partners gehuisvest zijn. Met deze partners werkt Tilt samen rondom de programmering voor Theater de Nieuwe Vorst. Inmiddels zijn we ook in de rest van de provincie en daarbuiten duurzame partnerships aangegaan. Dat we de laatste jaren hebben gewerkt aan onze naamsbekendheid is te merken. Zo nodigde de Nederlandse Taalunie Tilt uit aan tafel, samen met Antwerpen Boekenstad, Stichting Behoud de Begeerte en het Literatuurhuis in Utrecht voor een rondetafelgesprek over de uitwisseling tussen Nederlandse en Vlaamse letteren.

In 2013 koos CPNB Tilt festival als landelijke afsluiting van de Boekenweek. In een uitverkocht 013 traden Kees van Kooten, Guus Kuijer en Nelleke Noordervliet op. Tilt festival was het eerste festival dat de landelijke afsluiting was. Mede daardoor hadden we veel nationale aandacht van zowel pers als bezoekers. In de editie 2016 van het Tilt festival was er een samenwerking met het Nederlands Letterenfonds, met de projectgroep Frankfurt. We verzorgden een optreden van Duitse dichters en muzikanten, die samen met hun Nederlandse en Vlaamse collega's optraden in de U Keller.

Tilt maakt gebruik van de bestaande culturele infrastructuur en ontwikkelt producties met andere organisaties, festivals of podia. Dit vergroot onze naamsbekendheid, geeft auteurs podia en verbreedt ons netwerk. We werken onder andere met de Bibliotheek Midden-Brabant, Wintertuin, Het Zuidelijk Toneel, Kunstbende Noord-Brabant, Festival Cement, Playful Arts festival, Incubate, Theaterfestival Boulevard, Theaters Tilburg, Stichting Cools en Write Now. De lijst met partners groeit elk jaar.

Nederlands Vlaams Huis deBuren

In 2004 richtten de Vlaamse en Nederlandse regeringen samen het Vlaams-Nederlands Huis deBuren op als culturele organisatie en als een ruimte voor debat en reflectie. DeBuren biedt vanuit hartje Brussel een forum voor kunst, cultuur, samenleving en politiek van de Lage Landen én Europa. Tilt werkt voor het programma Verse Taal samen met deBuren. DeBuren organiseert mee en neemt het programma op in hun communicatie: het programmaboekje, de website, de nieuwsbrief (10.000+ abonnees) en social media. DeBuren is inhoudelijk, communicatief en financieel partner.

Das Mag uitgevers

Het boekje dat Maartje Wortel schreef naar aanleiding van haar verblijf in Tilburg, *Goudvissen en beton*, werd uitgegeven door Tilt en Das Mag uitgevers in Amsterdam. Het is toe aan de derde druk (dat betekent dat er al 3000 exemplaren verkocht zijn). De samenwerking met Das Mag zal komend jaar versterkt worden, aangezien Yves Petry de nieuwe writer in residence wordt. Ook hij publiceert sinds dit jaar bij Das Mag uitgevers.

De Bibliotheek Midden-Brabant

Tilt heeft een nauwe samenwerking met de Bibliotheek Midden-Brabant. De bibliotheek sponsort Tilt in de vorm van uren van een medewerker die deel uitmaakt van de werkgroep Tilt festival. Ook organiseert Tilt in samenwerking met de bibliotheek diverse activiteiten en onderhouden we nauwe contacten met de schrijfateliers, georganiseerd door de Bibliotheek Midden-Brabant.

Kunstbende Noord-Brabant

Voor Kunstbende jureert Tilt en we organiseren een workshop voor de winnaars in de categorie Taal. De deelnemers aan Kunstbende zitten nog op de middelbare

school. De workshops richtten zich op het schrijven en het presenteren van je tekst. Want: hoe doe je dat eigenlijk? Voor Tilt is de begeleiding van deze jonge schrijvers waardevol. We krijgen zicht op welke mensen talentvol zijn, wie we kunnen volgen. Begeleiding van die schrijvers draagt bij aan het ontstaan van de talentontwikkelingsketen en maakt jong talent zichtbaar.

Festival Cement

Op verzoek van Festival Cement in Den Bosch regelt Tilt een aantal reporters, die tijdens de festivaldagen op een literaire manier verslag doet van de activiteiten. Hiervoor selecteert Tilt beginnende auteurs die vooral veel meters moeten maken. Het werk tijdens Festival Cement is een uitstekende kans.

Playful Arts festival

Tilt ontwikkelt samen met het Playful Arts Festival in Den Bosch een nieuw digitaal-literair project dat op beide festivals uitgerold zal worden. Samen onderzoeken wij hoe we nieuwe media en literatuur aan elkaar kunnen koppelen en een nieuwe manier van presenteren kunnen ontwikkelen. Door het bundelen van onze aanvullende expertises zal een project ontstaan dat de doelgroepen van allebei onze festivals aanspreekt.

Incubate

Tilt werkt sinds 2015 samen met het internationaal geroemde festival Incubate. Voor Tilt is het een goede manier om te profiteren van het enorme netwerk en het grote publieksbereik van Incubate. Incubate heeft de wens uitgesproken meer met (internationale) literatuur te doen tijdens hun festival. Tilt maakt graag gebruik van de muziekkennis van Incubate voor het Tilt festival. Aangezien wij een cross-over festival zijn, vinden we het waardevol om verschillende disciplines aan literatuur te koppelen. Nieuwe, cutting edge muziek hoort daar zeker bij.

Theaterfestival Boulevard

Jonge Brabantse talenten en de redactie van de Boulevard Dagkrant werken sinds 2015 samen. De jonge Brabantse talenten schreven een dagelijkse column naar aanleiding van een voorstelling. Soms is het echt een column, veel vaker is het een zeer kort verhaal of een gedicht. Voor ons is het een zeer interessante samenwerking omdat de talenten en Tilt zelf gezien worden door een groot (regio-overstijgend) publiek.

Theaters Tilburg

Vanaf het najaar van 2015 heeft Tilt een vaste plek in het maandelijkse Studio Café van Theaters Tilburg. Elke eerste zondag van de maand krijgt een jonge auteur de kans zich te presenteren aan een nieuw publiek. Onder andere Lucas de Waard, Anneke van Wolfswinkel, Teddy Tops, Glenn Markensteijn en Brandon Cullay hebben een column uitgesproken over een voorstelling die geprogrammeerd staat in Theaters Tilburg. In 2017-2020 zullen we deze samenwerking continueren en we bekijken de mogelijkheid om dit concept uit te breiden naar andere theaters.

Stichting Cools

Boeken Rond het Paleis is de grootste boekenmarkt van het Zuiden. Op de markt komen duizenden mensen af. Onze samenwerking met de Stichting Cools, die de markt organiseert, bestaat eruit dat de boekpresentatie van onze writer in residence plaatsvindt tijdens de boekenmarkt. Tilburgers en bezoekers van de markt kunnen het boekje als eerste kopen. Daarnaast programmeren wij een literair programma rondom de boekpresentatie, op uitdrukkelijk verzoek van de Gemeente Tilburg en de Stichting Cools.

Write Now

Tilt organiseert de regionale Brabantse voorronde van de landelijke schrijfwedstrijd Write Now. Daarnaast programmeert Tilt Write Now talenten op diverse manifestaties en vice versa programmeert Write Now Brabants talent. De winnaar van Write Now krijgt als onderdeel van de prijs een optreden op Tilt Festival aangeboden.

Door de samenwerking met Write Now (Passionate Bulkboek) boort Tilt een nieuwe, grote doelgroep van jongeren aan.

We ontwikkelen een duidelijke strategie over hoe we ons verhouden tot onze partners. Samen sta je sterk, maar wat eigen je je toe, en wat stoot je af? Hoe ontwikkel je met veel verschillende partijen toch een eigen identiteit? Tilt moet echt een 'eigen merk' worden. Elke coproductie die we ontwikkelen met partners is zo veel mogelijk gelijkwaardig. We profiteren van elkaars publiek (gegevens), we delen communicatie.

In 2020 hebben we een bestendige jaarprogrammering met partners in en buiten Brabant. Dit komt onze naamsbekendheid ten goede én maakt de schrijvers inclusief het nieuwe talent uit de Tilt-poule meer bekend. Tilt is dé partner en expert op het gebied van literaire programmering.

4 Talentontwikkeling

4.1 Talent op Tilt

Wij van uitgeverij Atlas Contact zijn erg blij met de talentontwikkelingstrajecten voor schrijvers die de afgelopen jaren in Nederland zijn verschenen. Organisaties als Tilt maar ook Wintertuin vullen de leemte op die is ontstaan doordat het literaire tijdschrift, dat van oudsher de rol van kweekvijver vervulde, in de twintigste eeuw aan betekenis heeft verloren. Daarnaast komen talentvolle schrijvers en uitgevers sinds de enorme opmars van het internet veel eenvoudiger met elkaar in contact. Dat biedt kansen, maar ook bedreigingen. Op steeds jongere leeftijd worden gretige auteurs door minstens zo gretige redacteuren verleid om – vaak prematuur – te debuten. Geduldiger uitgevers als Atlas Contact worden gedwongen om mee te gaan in die rat race en vervolgens vele manuren te investeren in het rijpingsproces van piepjonge schrijvers – uren die we ons niet altijd kunnen veroorloven. Het is voor ons een uitkomst dat partijen als Tilt momenteel in toenemende mate die rol van talentontwikkelaar op zich nemen, en auteurs klaar te stomen tot een punt waarop wij gericht met ze aan de slag kunnen. De energie, ambitie, vernieuwingsdrang en creativiteit die Tilt bij de uitvoer van hun werkzaamheden aan de dag legt, kan rekenen op onze grote bewondering.

Jelte Nieuwenhuis (Redacteur Uitgeverij Atlas Contact)

Tilt wil in een vroeg stadium het talent in de regio ondersteunen bij hun schrijfcarrière en ze kennis laten maken met publiek. Vanaf juni 2016 biedt Tilt zes talenten een individueel halfjaarprogramma. Voor Talent op Tilt werken we samen met Uitgeverij De Geus, Atlas Contact, literaire tijdschriften *De Titaan* en *DWB*, Het Zuidelijk Toneel, Vlaams-Nederlands Huis deBuren, *De Groene Amsterdammer* en bkkc.

Waarom Talent op Tilt?

- We behouden schrijftalent voor de regio.
- Schrijftalenten doen voordat ze debuten meer ervaring op. Daardoor komen ze vroeg in hun loopbaan in contact met potentieel lezerspubliek.
- We brengen de auteurs in vroeg stadium in contact met uitgevers.
- We stellen het talent in een vroeg stadium voor aan publiek, zodat ook publiek talent adopteert en volgt.

Elk talent wordt gekoppeld aan een passende coach. Samen werken zij aan een eindresultaat. Dat kan een roman zijn, een publicatie in een literair tijdschrift of een poëziebundel. Er zijn drie gezamenlijke workshops, georganiseerd door de partners van het project.

Tilt bouwt met Talent op Tilt aan een community van schrijvers, die elkaar stimuleren. We leren de talenten kritisch naar hun eigen en elkaars werk kijken. We helpen ze een portfolio op te bouwen en assisteren bij het opbouwen van een netwerk. Daarnaast bieden we een eerste podiumervaring en bereiden we ze voor op hun beroepspraktijk.

Tilt breidt het komende jaar het talentontwikkeltraject uit volgens het model van de de TalentHub Brabant, in samenwerking met Watershed Eindhoven en Poetry Circles. Behalve de artistieke coaching werken de talenten aan hun netwerk, ondernemerschap en werkhouding. We zoeken nadrukkelijk schrijftalent met een andere culturele achtergrond. Hiertoe hebben we contacten met personen en organisaties uit de Turkse, Surinaamse en Antilliaanse gemeenschap. Zij hebben direct contact met de doelgroep. Zo begeven ze zich bijvoorbeeld in de Urban scene. We creëren een proeftuin voor jonge makers, waarbinnen ze kunnen experimenteren. Het streven is niet perfectie, maar het tonen van een proces, van een werkwijze, van verschillende manieren waarop je literatuur kunt beleven.

In 2020 hebben we 16 tot 20 nieuwe talenten ondersteund via een ontwikkeltraject, volgens TalentHub Brabant. Deze talenten zijn op podia zichtbaar en verdienen geld met schrijfoopdrachten. Sommigen van hen zijn gedebuteerd bij een landelijke uitgeverij en doen aanvragen voor werkbeurzen bij het Letterenfonds. Tilt staat bekend als talentscout en ontwikkelaar.

4.2 Internationale talentontwikkeling: CELA (Connecting Emerging Literary Artists)

Tilt sluit aan bij het internationale talentontwikkelingsplatform CELA, een project van Wintertuin uit Nijmegen. Jonge Europese schrijvers kunnen niet in een internationale context bewegen, vanwege de taalbarrière. Uitgevers vertalen zelden het werk van opkomende auteurs. Daarom lanceert Wintertuin CELA, een Europees programma voor getalenteerde schrijvers, vertalers en professionals in het literaire vak. Tilt levert vanuit eigen expertise en netwerk een bijdrage aan het platform. Samen met de Watershed in Eindhoven draagt Tilt zorg voor een programma rondom innovatieve literaire vormen en podiumpresentatie in maart 2018.

In 2020 hebben ten minste twee Brabantse schrijftalenten en vertalers dit traject doorlopen en is er een actieve uitwisseling tussen de internationale partners en Tilt.

4.3 Educatief programma

In samenwerking met bibliotheken, centra voor de kunsten en het onderwijs, werkt Tilt aan een educatieve lijn. Tilt versterkt het literatuur- en schrijfonderwijs via het aanbieden van schrijfworkshops. Dit bevordert de taal- en leesvaardigheid, en brengt leerlingen die interesse hebben in schrijven vroeg in aanraking met deze kunstvorm. Tilt organiseert, in samenwerking met Boekhandel Heijnen in Den Bosch, avonden voor docenten uit het middelbaar onderwijs rondom de verplichte leeslijst. Ook organiseert Tilt, samen met Tilburgse partners, literaire programma's voor kinderen en jongeren, om het plezier in taal te stimuleren en het zelfvertrouwen te versterken door een literaire stem aan te moedigen.

In 2020 heeft Tilt, in samenwerking met Tilburgse partners als de Titaan en de Bibliotheek Midden-Brabant, een educatief programma voor docenten en scholieren in het middelbaar onderwijs, maar ook voor jongeren buiten het onderwijs. Doel van het programma is taalbevordering, maar draait vooral ook om plezier en experiment.

5 Publiek

Als Vlaams-Nederlands Huis deBuren werken wij graag samen met interessante partners in Nederland en Vlaanderen om onze missie, het bevorderen van grensoverschrijdende initiatieven, te bevorderen. De laatste jaren is binnen onze werking het literaire luik steeds belangrijker geworden, richten we ons meer op talentontwikkeling en kijken we met een scherper oog naar wat er in de grensprovincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg gebeurt. Vanuit die optiek, vinden wij het steeds interessanter wat Tilt op literair gebied teweegbrengt, niet alleen binnen de Tilburgse context via het gewaardeerde festival en andere daaraan plaatsgebonden activiteiten, maar zeker ook vanwege de brede literaire blik die Tilt al heeft en nog verder wil ontwikkelen. Wij zien Tilt als een belangrijke partner in de toekomst, precies omdat daar onze toekomstige krachtlijnen samen komen: denken vanuit de kansen van de specifiek in de grensprovincies mogelijke Vlaams-Nederlandse samenwerking, met volle aandacht voor talentontwikkeling en met de gedrevenheid, kennis en kunde om die kansen en aandacht om te zetten in concrete projecten die op de lange termijn impact kunnen hebben.

Willem Bongers Dek (Vlaams-Nederlands Huis deBuren in Brussel)

Het aantal bezoekers van het Tilt festival kende van 2011-2015 een gestage groei. In 2016 trokken de Tilt activiteiten in totaal 2275 bezoekers. Het Tilt festival vindt plaats in de Willem II straat in Tilburg, met Theater de Nieuwe Vorst als festivalhart van Tilt. De komende jaren zijn er genoeg mogelijkheden om meer publiek te herbergen. We kijken uit naar het moment dat we het aantal locaties moeten uitbreiden om meer bezoekers te kunnen ontvangen.

De ambitie is om in 2017-2020 elk jaar met 250 bezoekers te stijgen, door in te zetten op nieuwe doelgroepen, zoals de cultureel diverse, studenten en middelbare scholieren. Om meer en nieuw publiek te bereiken neemt Tilt een vaste Medewerker Publiek in dienst. Die zal op basis van het nieuwe communicatieplan aan het publieksbereik en de publiekswerking van Tilt werken. Onder andere door het werven van ambassadeurs en het werken aan een promotiecampagne die Tilt ontwikkelde in samenwerking met studenten van de Fontys Hogeschool Eindhoven. Literair geïnteresseerd publiek bereiken we met het Tilt Festival, Verse Taal en het non-fictie festival, maar we ontplooiën ook doelgroepgerichte activiteiten. Antillianen, Marokkanen, Surinamers en Turken zijn de grootste allochtone groepen

inwoners van Tilburg. Tilt maakt samen met wijkorganisaties een programma in de wijken, dat zich richt op mensen met een andere culturele achtergrond. We maken het festivalprogramma diverser, zodat de mensen met wie we in de wijken contact leggen, zich welkom voelen. Als het succesvol is, breiden we het programma uit naar andere steden.

We vinden het belangrijk om in vroeg stadium publiek bij onze activiteiten te betrekken. Publiek en schrijvers creëren samen.

In de periode 2017-2020 breidt Tilt het netwerk in Vlaanderen uit omdat we zien dat de uitwisseling tussen Nederland en België op literair gebied veel kansen liggen. Het is immers hetzelfde taalgebied, het lezerspubliek van zowel Nederlandse als Vlaamse auteurs kan uitgebreid worden. Brabant ligt op het grensgebied van Vlaanderen en Nederland, Tilt wil een spilfunctie vervullen.

In 2017-2020 investeert Tilt in een gedegen publieksonderzoek. Tilt bouwt aan een community van terugkerende bezoekers die groeit. We zetten hiervoor zowel enquêtes in als diepte-interviews. Eventueel starten we een denktank op met betrokken bezoekers. Op die manier krijgen we inzicht in waar de bezoekers vandaan komen, of ze geld uitgeven, blijven slapen. Tilt bouwt aan een community van terugkerende bezoekers die steeds groter wordt. Het publieksonderzoek valt onder het standaard takenpakket van het nieuwe Hoofd Publiek.

- Enquêtes: met Getfeedback.com: een online tool. Na een activiteit, zoals het Tilt festival, sturen we bezoekers en nieuwsbrieflezers een 'after-Tilt-nieuwsbrief' met foto's, verslag én het verzoek om deze enquête in te vullen.
- Ook benaderen we een aantal bezoekers gericht om telefonisch te vertellen wat ze van het festival vinden en of ze ideeën hebben voor de programmering. We stellen hiervoor vragen op.
- We stellen een denktank op met mensen uit de community die zich meer willen inzetten voor het festival en de organisatie.

6 Marketingmix en mediagebruik

Tilt is uitgegroeid tot een festival dat zowel lokaal als bovenlokaal een unieke plaats inneemt en voorziet in een grote behoefte. Het biedt gevestigde namen en aanstormend talent een podium, het zorgt voor onderling contact en verbindt de verschillende instellingen en organisaties die zich op het gebied van de literatuur bewegen. de samenwerking met de uitgeverij beperkt zich niet tot 'het leveren van auteurs' voor presentaties. Door nadrukkelijk in te zetten op talentontwikkeling en de kennis van uitgevers en andere organisaties daarbij te betrekken, wordt voor het eerst intensief en doordacht gewerkt aan het leggen van een basis voor het ontwikkelen van een klimaat waarin talent gedijt. Voor het hele literaire landschap is het van belang dat Tilt de middelen krijgt om structureel te blijven werken aan het realiseren van haar doelstellingen.

Ad van den Kieboom (Redacteur Uitgeverij De Geus)

Sinds 2015 zijn we een organisatie die het hele jaar actief werkt aan de literaire infrastructuur van Noord-Brabant. We werden door middel van de Impulsgelden en gemeentelijke subsidies voor twee jaar ondersteund ook om in relatieve rust te kunnen werken aan de voorbereiding van de kunstenplanperiode 2017-2020. Dat betekent dat er iets meer financiële ruimte is en dus ook meer tijd om ons te richten op de verschillende doelgroepen die in ons businessplan genoemd worden. Doordat we geen vaste medewerker Publiek hadden, ontbrak het tot op heden aan een vaste lijn in onze communicatie. Daardoor is veel communicatie ad hoc gegaan, zonder dat de communicatie-acties bewust in een groter kader werden geplaatst.

Daar is in 2015 verandering in gekomen. Tilt heeft een uitgebreid en concreet publieksplan opgesteld dat als basis dient voor het festival, maar voor een deel ook gebruikt kan worden voor onze andere activiteiten. In het plan wordt actief gewerkt aan een groter on- en offline publieksbereik én voeren we acties uit die passen binnen onze langetermijnvisie. Zo investeren we in duurzame contacten met publiek en pers, zodat de on- en offline community van Tilt blijft groeien. In de toekomst zullen we profiteren van deze community. In plaats van een 'alleen-zenden' communicatie, geloven wij in wederkerigheid. Om dat te bewerkstelligen werken we vanaf 2016/17 met ambassadeurs (bekende auteurs, boekhandelaars, festivaldirecteuren etc.). Die relatie willen we de komende jaren uitbreiden. We zetten er in 2017-2020 nog meer op in. De medewerker Publiek maakt een nieuw

meerjarenplan en betreft de hele organisatie bij publiekswerking. Het publiek is niet alleen van de marketingmedewerker, maar ook van de programmeur, de zakelijk leider en de andere Tilters.

Tilt werkt samen met een groot aantal partners in en buiten Tilburg. We hebben een aantal samenwerkingsverbanden die gericht zijn op het beter zichtbaar maken van Tilt, onder andere met schrijven online en CJP. Voor het ontstaan van Tilt waren er nog nauwelijks activiteiten op het gebied van literatuur in de stad en het aanbod was zeer versnipperd. Tilt vormt een verbindende schakel op het gebied van literatuur. We publiceren op de website en onze nieuwsbrieven altijd activiteiten van partners (vaak als ze een link hebben met literatuur) in Tilburg en de rest van Noord-Brabant. Tilt is online dagelijks actief. Via de website delen we nieuwsberichten, blogs en publicaties van auteurs die voor ons iets geschreven hebben. Daarnaast zetten we flink in op communicatie via social media. Via Facebook spreken we onze vaste fans aan en investeren we in promotie-acties om extra volgers te krijgen. Via Twitter reageren we actief op vragen van mensen en springen we in op de actualiteit. Dit jaar en de volgende jaren willen we ons Instagram account uitbreiden. Een groot deel van de doelgroep 'creatieven' maakt gebruik van dit medium.

- Aantal volgers Twitter: 738
- Aantal likes Facebook: 1422
- Aantal volgers Instagram (bestaat vanaf januari 2016): 196
- Nieuwsbriefabonnees: 302 (In 2015 nog 129 volgers)

Tilt heeft een goede relatie met het Brabants Dagblad dat altijd aandacht aan Tilt festival en andere activiteiten besteedt. Ook met de Tilburgse Koerier en Stadsnieuws Tilburg hebben we vaste afspraken. Daarnaast werken we hard aan het contact met landelijke partners, zoals De Groene Amsterdammer (voor het talentontwikkelingstraject) en NRC Handelsblad. NRC-cultuurjournalist Thomas de Veen gaf onlangs, in opdracht van Tilt, een workshop aan studenten van Tilburg University. Het zijn de eerste stappen naar een duurzame relatie. Bovendien werken wij samen met Citymarketing Tilburg en marketingbureau Toffey om landelijke campagnes te ontwikkelen en uit te zetten.

In 2020 hebben we een bestendige jaarprogrammering met partners in en buiten Brabant. Dit komt onze naamsbekendheid ten goede én maakt de schrijvers inclusief het nieuwe talent uit de Tilt-poule meer bekend onder een divers publiek.

7 Positie van Tilt in het literaire landschap in Nederland

Met Tilt heeft de provincie Noord-Brabant eindelijk ook een organisatie die zich inzet voor het versterken van de literatuur. Dat was nodig. Tot enkele jaren geleden beperkte zich het literaire systeem tot versnipperde activiteiten waar nauwelijks lijn in zat. Er waren ogenschijnlijk ook nauwelijks literaire schrijvers, laat staan nieuwe aanwas. Er was geen organisatie die met een kritisch oog de kwaliteit van het systeem verhoogde en het belang van literatuur benadrukte. Met Tilt is daar verandering in gekomen. Met een bijdrage uit het Impulsgeldenprogramma heeft Tilt zich kunnen ontwikkelen als organisatie om voorbereid te zijn op de nieuwe kunstenplanperiode 2016-2020. Dat heeft Tilt zo goed als mogelijk gedaan. Ik heb het vertrouwen dat Tilt zich de komende jaren ontwikkelt tot literair baken van het zuiden.

Jenneke Harings (adviseur Letteren brabants kenniscentrum kunst en cultuur)

Tilt streeft ernaar om een spilorganisatie te zijn voor auteurs in de regio en spelen een belangrijke rol in talentontwikkeling met programma's als Talent op Tilt, Verse Taal en de schrijfwerkplaatsen. Net zo belangrijk vindt Tilt het om gevestigde namen te blijven volgen en ondersteunen. Deze relatie is wederzijds: de auteurs zijn van groot belang voor het literaire klimaat in hun regio. Dikwijls schrijven ze niet alleen, maar zijn ze ook actief in hun eigen gemeente en ze ondersteunen jonge talenten bij het ontwikkelen van hun schrijverschap.

Tilt festival sluit zich aan bij de pilot nieuwe doelgroepen voor festivals zoals omschreven in het BidBook Nationale Culturele Proeftuin BrabantStad. Binnen het concept 'Brabant Festivals' probeert Tilt meer bezoekers te trekken, zonder dat het ten koste gaat van onze eigen identiteit. Tilt sluit met de interdisciplinaire programmering van het festival ook aan bij het Bidboek. Beleidsmakers in Brabant richten zich de komende periode op de ontwikkeling van een culturele infrastructuur waarin 'we de verschillende sectoren weliswaar nog onderscheiden, maar waarin grenzen tussen de disciplines meer en meer vervagen.'

In het beleidsplan 2017-2020 van het Nederlands Letterenfonds is innovatie (en het maken van innovatief literair werk) een speerpunt. Tilt sluit zich aan bij het landelijk literatuurbeleid door zich toe te leggen op innovatieve literaire projecten. Vandaar ook de verbinding die we leggen met technische en designopleidingen (o.a. in Eindhoven). Ook de samenwerking met het Playful Arts Festival in Den Bosch

biedt een interessante mogelijkheid om literatuur en nieuwe media met elkaar te verbinden.

Tilt werkt actief aan talentontwikkeling en naamsbekendheid van de Brabantse auteurs en de hele literaire sector. Hierdoor zal de Brabantse bevolking op veel bredere schaal in aanraking komen met literatuur. Dat betekent dat het culturele aanbod voor het publiek verruimt. Het lezen zal gestimuleerd worden. En we weten allemaal hoe belangrijk lezen is voor de ontwikkeling van jonge mensen. Vanzelfsprekend wordt ook het schrijven gestimuleerd en daarmee een grotere kans gecreëerd op het ontdekken van literair talent in de regio. Tilt ondersteunt initiatieven uit de regio door kennisdeling en helpt om literatuur professioneler te maken.

In 2020 heeft Tilt een sleutelpositie bereikt binnen het literaire veld en wordt ze gezien als dé partner en expert op het gebied van literaire programmering en kennis van Brabantse en Vlaamse auteurs. De activiteiten van Tilt moeten zichtbaar zijn en als een inktvlek werken, waarbij onze methode, kennis en expertise op talloze locaties en podia ingezet worden. Tilt vormt een vaste waarde voor schrijvers, literatuur en lezers. Lokaal, regionaal, landelijk en internationaal.

8 Personeelsbeleid en Ondernemerschap

In de jaren 2013-2016 heeft Tilt met steun van de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Tilburg een stevige basis gelegd. Met deze hulp kon Tilt in twee jaar tijd uitgroeien van een festival, voornamelijk georganiseerd door vrijwilligers, tot een kleine professionele organisatie. We hebben hiervoor een kennisvoucher van bkcc ingezet, waarmee we onder begeleiding van een expert een business model en strategie hebben opgesteld. Met een beperkt aantal FTE's hebben we de doelstellingen uit het beleidsplan weten te behalen. De begroting voor 2017-2020 is hoger dan de jaren ervoor, omdat we meer slagkracht nodig hebben om tot de resultaten te komen die we in deze aanvraag benoemen.

Tilt wordt bestuurd door Stichting Book Awake. Bestuursleden zijn Chris Ketelaars (jurist, oud-advocaat, de Haas de Jong advocaten), Annemarie Pijnappel (hoofd projectenbureau, Fontys Hogeschool voor de Kunsten) en Herman Horst (directeur, de Bibliotheek Midden-Brabant). Tilt bestaat sinds 2011, maar heeft pas een financiële basis sinds maart 2015.

In de dagelijks praktijk wordt Tilt geleid door een artistiek en zakelijk leider. Deze wordt ondersteund door freelancemedewerkers voor programma, communicatie en productie. Tilt festival wordt georganiseerd in samenwerking met een werkgroep van vrijwilligers. Tilt begeleidt deze vrijwilligers en zorgt voor een goede overdracht als er mensen vertrekken en bijkomen. Onze vrijwilligers zijn werkzaam of werkzaam geweest in de literaire wereld en hebben een passie voor literatuur. Zij brengen verschillende vaardigheden in, die we goed kunnen gebruiken.

Op het gebied van personeelsbeleid gaan we een nieuwe situatie in. In 2017-2020 neemt de Stichting Bookawake drie medewerkers in (deeltijd) dienst. Deze medewerker zijn de artistiek-zakelijk leider, de programmamaker en de medewerker publiek. Door mensen in vaste dienst te nemen verwachten we dat de organisatie onafhankelijker kan fungeren. Ook zijn de kosten beter beheersbaar dan als we alleen met een flexibele schil van zzp-ers werken. We blijven mensen inhuren voor tijdelijk projecten, zoals het talentontwikkelingstraject en het Tilt festival. Door deze stappen te zetten, verwachten we dat Tilt in vier jaar tijd uitgroeit tot een vaste waarde in het literaire landschap.

We zorgen voor meer onafhankelijkheid door het opzetten van een vriendenprogramma. In de extra uren die begroot zijn voor de zakelijk en artistiek leider, is er ruimte om te zoeken naar hechtere banden met bedrijfsleven en particulieren. We gaan ook 'vaste afnemers' werven van toegangskarten voor de

activiteiten van Tilt. Bovendien ligt er een plan op de plank voor het organiseren van boekenbrunches voor het bedrijfsleven. We verwachten veel van de relaties met andere festivals en het talentontwikkelingstraject, waar nu al veel relevante (landelijke) partners bij betrokken zijn.

Tilt heeft een gezonde mix van overheidsondersteuning (Letterenfonds, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Tilburg) en eigen inkomsten (publieksinkomsten, particuliere fondsen, sponsors en een vriendenprogramma). De begroting is gemaakt op basis van de inkomsten van voorgaande jaren. Als de inkomsten tegenvallen, zullen we met name bezuinigen op programmakosten en inhuur externen. We houden continue een vinger aan de pols en grijpen tijdig in als we dreigen te weinig inkomsten te krijgen.

Tilt houdt zich in de periode 2017-2020 aan de Governance Code Cultuur. We bestaan pas sinds 2015 jaar als organisatie, maar gaan een groei in. We willen dit open en transparant doen, in een bestuur-directie model.

Bestuur: Chris Ketelaars, Herman Horst, Annemarie Pijnappel
Tilt: Bijke Aarts (artistiek/zakelijk leider)

WETEN WAT

Tilt

NOG MEER DOET?

KLIK HIER